

Hiermede heb ik U.E. een schets gegeven van de beschuldiging en van den beschuldiger, of liever van de lasterlijke belediging en van den belediger. Nu nog iets over den beledigde, namelijk over onze redactie. Ik kan hierover zeer kort zijn, immers mij beroepen eenvoudigweg op uw eigen kennis en weten: U.E. weet er in substantie en zelfs in zeer geringe onderdeelen evenveel van als wijzelf. Alleen wil ik een lichtstraaltje in uw herinnering laten vallen op onze bestrijding van het Modernisme, in welken vorm het zich ook mocht voordoen, inzonderheid op wat Pater ter Haar al schreef vóór de Encycliek *Pascendi* (de lezing dezer Encycliek ontlokte onzen dogmaticus deze uitspraak: 'Wat was dit in hoofdzaak al mooi door de *Stemmen* gezegd!'), op ons pleiten voor onderwerping 'ook innerlijk', op ons voortdurend aandringen op kinderlijk gehoorzamen, royaal onderworpen zijn aan het gezag in alles, enz. enz.⁹⁰

En daarom betreur ik nu nog des te meer, dat onze redactie verleden jaar er zoo 'sneu' afkwam bij den H. Vader. Een schrijven – hoe kostbaar ook van inhoud – van den Kardinaal-staatssecretaris, dat nog niet eens der publicatie in de *Acta Apostolicae Sedis* waardig gekeurd werd, terwijl er bij dozijnen in gepubliceerd zijn die van zuiver individuele zijde komen, en dàt voor een tijdschrift als het onze, dat bij de geheele geestelijkheid van Nederland in de hoogste achting staat..., zie! ik was er in mijn kinderlijke vreugde oprecht en volkomen blij meê, maar nu zie ik duidelijk dat we in de oogen van ons publiek er weinig aan hebben, vooral indien onze aanvaller (met zijn vicaris-generaal-protector) er in slagen mocht – *na zulk een niet te qualificeeren aanval op ons tijdschrift* – zich in zijn 'Rome' door het echte Rome te laten eeren. Zóó'n eerbetoon in *hisce adjunctis*⁹¹ zou voor ons tijdschrift een nieuwe en zeer zeker niet verdiende belediging zijn.

Toch acht ik zoo'n eerbetoon verre van onwaarschijnlijk. Integendeel. Het zal U.E. niet onbekend zijn, dat men het bestaan van een clan vermoedt van allerlei penvoerders voor wie het schoone doel, namelijk bestrijding van het modernisme, de middelen heiligt. Voor Nederland zou ertoe behooren onze aanvaller. *Organisator* mgr. Benigni; en *protector* Card. De Lai; en *adviseur*

90. Zie F. ter Haar, 'De Allocutie van Z.H. Pius X en de moderne dwalingen', *Nederlandsche Katholieke Stemmen* 7(1907), 197-210; vgl. hierbij Ter Haars commentaar bij een pauselijk *motuproprio* van 1907 *ibid.* 8(1908), 4-12. Voor de figuur van de Redemptorist Ter Haar (1857-1939), vruchtbaar 'apologetisch' publicist, docent exegese te Wittem en later directeur van het Alfonsianum te Rome en consultor-generaal der Redemptoristen, zie Struyker Boudier, *Een zwerm getuigen*, 68-69.

91. 'in deze context'.